

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/4/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116200039
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2116200039.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Silvie Hýbelovej a členov Mgr. Fedora Benku a Mgr. Kataríny Arnouldovej, v právnej veci žalobcu: H. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XX, W., zastúpený JUDr. Tiborom Sanákom, advokátom, Nám. SNP 2, Trnava, proti žalovanej: H. Y., nar. X.X.XXXX, bytom N. X, U., t.č. T. XX, U., zastúpená JUDr. Petrom Arendackým, advokátom, Železničiarska 13, Bratislava, o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 4. októbra 2016, č.k. 16C/1/2016-58, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .

II. Žalovaná má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom napadnutým odvolaním zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal určenia vlastníckeho práva v podiele 1/2 k nehnuteľnostiam v k.ú. W., okres Trnava, obec W., zapísaným na LV č. XXXX ako parcela registra C č. 2407 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 369 m², parcela č. 2408 - záhrady o výmere 602 m², dom číslo súpisné XXXX na parcele č. 2407. Žalovanej priznal plnú náhradu trov konania. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že nehnuteľnosti, ktorých určenia spoluvlastníctva sa domáhal, daroval žalovanej, ktorá je jeho dcéra, túto vyzval na vrátenie daru, nakoľko sa viac ako 5 rokov o ňu ani manželku nestará, ani pri varení a praní. Priateľ žalovanej D. X. to žalovanej zakázal. Nehnuteľnosti daroval svojim deťom, lebo mal za to, že na starobu sa o neho dcéra postará, čo ona odmieta, lebo neakceptujú jej priateľa, ktorý je zadlžený voči štátu aj iným osobám a žalovaná je pod jeho vplyvom. Narušil i vzťahy žalovanej s vlastnou dcérou. V konaní uviedol, že predmetné nehnuteľnosti zdedil po svojich rodičoch, o ktorých sa postaral, potom ich daroval svojim deťom. V zmluve nie je uvedené vecné bremeno, že sa o neho postarajú, ale mal za to, že sa oňho postarajú tak, ako sa on postaral o svojich rodičov. Syn zomrel. Pokiaľ žil, svoj podiel daroval S. Y. - dcére žalovanej. Žalovanú vyzval na vrátenie daru, pretože žije s človekom, ktorý je zadlžený. S manželkou sú schopní sa o seba starať, manželka má zdravotné problémy, chodí s barlami, majú problémy s varením, praním, vnučka S. býva v U., chodí k nim každý týždeň. Žalovaná ich nenavštevuje po dobu 7 rokov. Za tento čas bola u nich raz alebo dvakrát a to na pohrebe svojho brata. Pokiaľ nemala žalovaná vzťah s pánom X., riadne sa o nich starala a navštevovala ich. Keď jej spolu s vnučkou vytkli vzťah s pánom X., tento im obmedzil styk so žalovanou. Nemohla im ani telefonovať. Vie, že dcéra má zdravotné problémy ale aj to preto, že pán X. ju vozil k lekárom, aby dokázal, že nie je schopná ničoho. Vie, že žalovaná s jeho manželkou telefonuje. Dôvod, pre ktorý žiada vrátiť dar je to, že dcéra sa o nich nestará, to, že má známosť s pánom X., žalovaná vlastní tri nehnuteľnosti a hrozí, že o ne príde a vyjadrila sa, že dá všetko pánovi X., lebo sa o ňu stará. Žiadal pribrať do konania súdneho znalca za účelom vyšetrenia duševného stavu žalovanej. Pán X. rozbil rodinné vzťahy medzi ním, žalovanou, jej dcérou. Dovtedy vnučke zaplatila žalovaná svadbu, oslavovala s ňou narodeniny, pán X. je manipulátor. Potom povedala žalovaná svojej

dcére, že ju mohla hodiť do kontajnera. Žalovaná so žalobou nesúhlasila, žiadala túto zamietnuť. Uviedla, že popiera pravdivosť tvrdení žalobcu, sám žalobca uznal, že si telefonuje žalovaná s matkou. Skutočnosť, že netelefonuje s otcom je vydokladovaná lekáorskými potvrdeniami, z ktorých vyplýva, že každý rozhovor s otcom, teda žalobcom, končí depresívnym záchvatom žalovanej, teda nie je vhodná jej komunikácia s otcom, vzhľadom na jej zdravotný stav. Samotná skutočnosť, že častejšie nenavštevuje žalobcu je daná tým, že žalobca jej vyhovára vzťah s priateľom s pánom X. a tento vzťah motivuje žalobcu k tomu, že nalieha na vrátenie daru. Je to správanie žalobcu, na ktoré žalovaná iba reaguje a nechce si zhoršovať svoj zdravotný stav. Výhrady, ktoré má žalobca voči pánu X., sú neopodstatnené. Žalovaná v čase, keď pán X. mal vytvárať dlhy a chcel ju pripraviť o majetok, poskytla peniaze nie jemu, ale svojej dcére a to 95.000 eur. Žalovaná vlastní aj garsónku v U., ktorú by mohla, ak by chcela previesť na pána X. ale neurobila to. Dôvod udávaný žalobcom nie je daný. Pokiaľ udáva, že vzťahy sú narušené 7 rokov a po tú dobu žiada vrátenie daru, jeho nárok by bol premlčaný. Žalobu považuje za nedôvodnú. O rodičov sa starala kým vládala, zdravotný stav jej to v súčasnosti nedovoľuje. Niekoľkokrát týždenne volá s matkou a ak je doma žalobca, zoberie telefón, kričí na ňu a musí vyhľadať psychiatra. Za pána X. nikdy nevyrovnávala dlhy, nie je pravdou, že je pod jeho vplyvom. Psychický nátlak na ňu vyvíja žalobca aj dcéra, obviňujú a ohovárajú jej priateľa. V roku 2014 po telefonáte so žalobcom, kedy bol mimoriadne hrubý, psychicky skolabovala a musela navštíviť pohotovosť. Psychiatricka jej odporučila prerušiť telefonický kontakt so žalobcom. Vo februári po telefonáte mala podozrenie na epilepsiu. Keď matka odpadla, priateľ ju za ňou zaviezol ale žalobca bol agresívny. Zaútočil na ňu slovné, takmer sa psychicky zrútila a musel pre ňu prísť priateľ. Žalobca je predpojatý voči jej priateľovi a je neinformovaný. Súd zistil z vykonaného dokazovania, že darovacou zmluvou zo dňa 17.1.1980 daroval žalobca žalovanej a jej bratovi H. M., ktorý medzičasom zomrel (počas života daroval svoj podiel dcére žalovanej), každému v 1/2-ici nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom konania, pričom obdarovaní boli obaja v tej dobe maloletí a boli zastúpení matkou. V zmluve nie je zriadené vecné bremeno ani obsiahnutý osobný záväzok obdarovaných. Títo dňa 7.3.1983 podpísali čestné prehlásenie, ktorým súhlasia s užívacím právom do smrti v dome, včítne záhrady v W., X. X, LV č. XXXX pre otca (žalobcu) ako darcu a jeho manželku. Žalobca listom zo dňa 1.6.2014 vyzval žalovanú na vrátenie daru z dôvodu, že sa nevráti k rodičom, so žiadosťou, aby sa vrátila a nech sa jej druh vráti k svojej rodine, ak by garsónku ako babke povedala darovala niekomu, aby si spomenula, že bratovi úradne potvrdila, že ak sa raz pominú, sa o neho v tejto garsónke postará, čo na tú dobu bolo kresťanské rozhodnutie. Opakovane vyzýval žalovanú listami zo dňa 4.5.2015, 2.6.2015. Žalobca sa vrátenia daru (nie určenia vlastníctva) domáhal už podaním doručeným súdu dňa 11.8.2015, ktoré bolo uznesením súdu zo dňa 2.12.2015, č.k. 14C/368/2015-22, právoplatným dňa 5.1.2016, odmietnuté. Žalovaná predložila lekárske správy o úzkostno-depresívnych stavoch, v dôsledku ochorenia je na invalidnom dôchodku, predložila správy o ochorení chrčtice, potvrdenie psychiatra, že z dôvodu stresových situácií s otcom (žalobcom) máva depresívne stavy, spí iba po liekoch, masívny problém u nej pretrváva, už pri zvonení telefónu má strach. Právne súd prvej inštancie vec posúdil podľa § 630 Občianskeho zákonníka. Poskytnutie daru nemusí byť nezvratným stavom. Zákon dáva možnosť navrátenia do pôvodného stavu v prípade preukázania hrubého porušenia dobrých mravov značnej alebo sústavnej intenzity, pričom negatívne správanie obdarovaného sa musí prejavovať objektívne, nepostačuje iba subjektívny pocit a úsudok darcu. Civilné sporové konanie je ovládané zásadou, že tvrdiť skutočnosti a navrhovať na ich preukázanie dôkazy je vecou strán sporu. To znamená, že iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov zaťažuje zásadne strany sporu a ukladá im povinnosť označiť dôkazy k preukázaniu ich tvrdení. Strany majú preto povinnosť tvrdenia a povinnosť dôkaznú. Tu poukázal súd prvej inštancie na § 150, § 132 ods. 1 článok 8, článok 11, odsek 4 a článok 17 CSP. Zákonná koncentrácia konania predstavuje objektívnu časovú hranicu pre uplatnenie prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany, ktorá môže byť ešte sprísnená uplatnením sudcovskej koncentrácie. Prostriedky procesného útoku a obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí, ak súd neaplikoval sudcovskú koncentráciu konania. Možnosť ďalšieho dokazovania po vyhlásení uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí v Civilnom sporovom poriadku neprichádza do úvahy. Keďže žalovaná namietla aj premlčanie nároku, súd vec právne posúdil podľa § 100 ods. 1, § 101 O.z., § 121 ods. 2 a § 156 CSP. Súd dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, a je potrebné ju zamietnuť a to z dôvodu neunesenia dôkazného bremena žalobcom i s prihliadnutím na vnesenú námietku premlčania. Žalobca na preukázanie svojich tvrdení ani po poučení súdu neprodukoval žiadne dôkazy. Súd predložil notársku zápisnicu obsahujúcu darovanie nehnuteľností, čestné prehlásenie o záväzku poskytnúť mu doživotné užívanie, v ktorom mu ani nie je bránené a toto právo využíva a písomnú korešpondenciu so žalovanou, vrátane výzvy na vrátenie daru, ktorá obsahovala nie celkom konkrétne dôvody z hľadiska konkretizácie dôvodov vrátenia daru nebola ani kvalifikovaná, bola zmätočná a zameraná na osobu priateľa žalovanej, resp. kresťanskú

povinnosť starostlivosti do budúcnosti. Jediný dôkaz, ktorý žalobca navrhol, bolo pribratie znalca za účelom posúdenia duševného stavu žalovanej. Súd tento dôkaz zamietol ako nedôvodný, nevhodný a neúčelný, nakoľko nie sú dané pochybnosti o duševnom stave žalovanej, jej ochorenia a samotná psychiatrická liečba vzhľadom na stanovenú diagnózu neodôvodňujú takýto postup a pre toto konanie by nemalo zásadný význam a neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by akékoľvek pochybnosti v tomto smere vzbudzovali. Predmetom konania nebola spornosť právneho úkonu či inej skutočnosti, pre ktorú by duševný stav žalovanej mohol prípadne mať význam. Žalobca na preukázanie svojich tvrdení, ktoré mali byť dôvodom daru, neprodukoval, neoznačil a nepredložil žiadne dôkazy, keď podľa jeho vyjadrenia týmito dôvodmi mali byť vzťah žalovanej s pánom X., jeho zadlženosť a neposkytnutie pomoci, ktorej potrebu nepreukázal, pričom i za danej situácie je zrejmé vzájomné narušenie vzťahov a za takých okolností by bolo v prípade vykonávania dokazovania a pokračovania v konaní potrebné skúmať skutočné dôvody narušenia vzťahov. Dôkazné bremeno spočíva na žalobcovi, až následne v rámci procesnej obrany i na žalovanom, aby jeho tvrdenia a dôkazy vyvrátil. K tomu však bez dôkazov žalobcu nemohlo dôjsť, žalobca neoznačil a nepredložil žiadne relevantné dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd z vlastnej iniciatívy dôkazy nevykonáva bez návrhu. Súd nemohol určiť, ktoré dôkazy vykoná a ktoré nevykoná, bez ich označenia. Už táto skutočnosť má za následok zamietnutie žaloby z dôvodu neunesenia dôkazného bremena. Súd prvej inštancie vzhľadom na vznesenú námietku premlčania mal za to, že nárok žalobcu je premlčaný, keď žalobca v žalobe uviedol, že žalovaná jemu a manželke neposkytuje opateru viac ako 5 rokov, v priebehu konania sa vyjadril, že tak nerobí 7 rokov. Žaloba bola podaná 5.1.2016. Ak by aj súd zohľadnil prípadné spočívanie lehoty pri podaní ne kvalifikovanej žaloby o vrátenie daru v konaní 14C/368/2015 od podania žaloby 11.8.2015, do právoplatného odmietnutia podania 5.1.2016, jedná sa o obdobie necelých 5 mesiacov, nárok je potrebné považovať za premlčaný, nakoľko nepochybne uplynula trojročná premlčacia lehota. Ak žalobca v žalobe tvrdí, že dôvodom vrátenia daru je skutočnosť, že žalovaná mu neposkytuje opateru viac ako 5 rokov (v konaní uvedených 7 rokov), premlčacia lehota začala plynúť najmenej 5 rokov pred podaním žaloby t.j. v roku 2011 a uplynula najneskôr v roku 2014. Ak by aj súd vzal do úvahy prípadné spočívanie lehoty ako bolo uvedené, nepochybne došlo k premlčaniu nároku, keď bez pochyby žaloba bola podaná po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty, keď jej počiatok začal plynúť najmenej v roku 2011. Žaloba bola na súd podaná 5.1.2016. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, keď plne úspešnej žalovanej priznal ich náhradu v celom rozsahu.

2. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie v zákonom určenej lehote podal odvolanie žalobca. Uviedol, že je názoru, že vo veci uniesol dôkazné bremeno. Už z jeho spôsobu žalovania muselo byť súdu zrejmé, že sa v práve nevyzná, o čom svedčí skutočnosť, že jeho podanie doručené súdu dňa 11.8.2015, č.k. 14C/368/2015 bolo uznesením zo dňa 2.12.2015 odmietnuté. Dňa 5.1.2016 spísal do zápisnice na súde prvej inštancie žalobu tak, aby zodpovedala príslušným ustanoveniam OSP. Z obsahu jeho návrhu zo dňa 1.5.2016 však vyplýva, že podstate problému a dôvodom na vrátenie daru je venovaná pozornosť len okrajovo. Príliš veľa pozornosti je venované pre posúdenie veci bezvýznamnému vzťahu Ing. Arch. X. a jeho dcéry H. Y.. Vo veci si žalovaná zvolila na zastupovanie advokáta. Za tejto situácie si mal súd uvedomiť, že v danom prípade nemožno hovoriť o rovnakom postavení účastníkov, o rovnakých šanciach v konaní, o rovnosti zbraní a minimálne v čase platného OSP teda do 30.6.2016 mu mal súd poskytnúť pomoc podľa § 5 ods. 1 OSP, upozorniť ho, že sa jedná o komplikovaný právny spor a doporučiť mu zvolenie advokáta s prihliadnutím na to, že od 1.7.2016 bude platiť nový CSP a jeho pozícia v spore bez advokáta môže byť veľmi komplikovaná. Súd mal v konaní vypočítať aj žalovanú, čo ale nespravil napriek tomu, že si to dôkazná situácia vyžadovala. Výsluch žalovanej považuje za nevyhnutný. On s manželkou sú starší ľudia, má t.č. 89 rokov, manželka 77. Má veľké problémy s pankreasom, bol v minulosti operovaný na žalúdok, musí dodržiavať diétny režim. Manželka má zníženú mobilitu, pohybuje sa pomocou barlí, trpí na inkontinenciu moču a stolice. Je odkázaná na jeho pomoc. Je zrejmé, že každá návšteva žalovanej u nich je vítaná a akúkoľvek pomoc, ktorú im poskytnete, s radosťou prijmú. Mal súd skúmať, prečo žalovaná o nich neprejavuje záujem, prečo k nim nechodí, poprípade čo jej bráni navštevovať ich a poskytovať im pomoc a starostlivosť v čase, keď jej pomoc nevyhnutne potrebujú vzhľadom na ich vek a zdravotný stav. Žalovanú majú ako dcéru stále radi, aj jej vzťah k nim bol vynikajúci až do momentu, kým nespoznala a nenadviazala vzťah s Ing. Arch. D. X.. Od tej doby bezdôvodne stratila o nich záujem, nenavštevuje ich, nepomáha im v čase choroby, staroby, keď by im akokoľvek jej pomoc a starostlivosť prišla vhod. Naposledy eviduje návštevu dcéry pri príležitosti synovho pohrebu 17.6.2014. Zúčastnila sa len obradu a karu a následne ju jej dcéra, jeho vnučka, zobrala späť do U.. Ani vtedy sa nespýtala ako sa majú, či niečo nepotrebujú. Navštevuje ich pravidelne vnučka S. Y., aj v súčasnosti im poskytuje pomoc. Aj výsluch S. Y. by sa

dostal do popredia po výsluchu žalovanej. V roku 2015 žalovanej telefonicky oznámil, že manželka odpadla, že je na tom zle, zdržala sa u nich približne 20 minút a vzápätí ju bral jej priateľ autom do U.. O ničom sa nestihli porozprávať, ani im žiadnym spôsobom nepomohla. Za pozornosť súdu stoja aj údajné psychické problémy žalovanej, on si myslí, že tieto sú vymyslené pre účely predmetného konania. Nesúhlasí s názorom súdu, že jeho nárok je premlčaný, začiatok premlčacej doby v tomto zmysle je potrebné počítat' od momentu, kedy skončilo správanie sa žalovanej voči žalobcovi a jeho manželke, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Toto nevhodné správanie trvalo v čase podania žaloby a trvá do dnešných dní a neskončilo sa v lehote troch rokov pred podaním žaloby.

3. Po podaní odvolania žalobca súdu doložil dva preukazy fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím na meno M. P. a M. H., obaja bytom X. XX, W..

4. Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že žalobca namieta v odvolaní, že nebola voči nemu dodržaná poučovacia povinnosť podľa § 5 ods. 1 OSP: Ako vyplýva z ustálenej rozhodovacej praxe a aj záverov právnej vedy, obsah ustanovenia § 5 ods. 1 OSP o poučovacej povinnosti súdu je v konkrétnostiach reflektovaný v osobitných ustanoveniach OSP určujúcich konkrétne skutočnosti, o ktorých musí súd účastníkov poučiť napr. § 30, § 14 ods. 5 OSP. Vo vzťahu k prípadným iným ako ustanoveniami OSP predpokladaným poučeniam je potom potrebné uvedené ustanovenia vykladať reštriktívne. Súd nemá účastníkom súdneho sporu nahrádzať advokáta. Nie je oprávnený posudzovať komplikovanosť súdneho sporu a vzhľadom na toto posúdenie odporúčať právne zastúpenie alebo ho naopak neodporučiť. Pokiaľ mal žalobca záujem o právne posúdenie komplikovanosti vzniknutej situácie, mal sa obrátiť na advokáta, tak, ako to napokon urobil pred podaním odvolania. Skutočnosť, že k takémuto kroku pristúpil až po vydaní prvoinštančného rozsudku, nemôže ísť na ťarchu žalovanej. Pokiaľ ide o namietané porušenie povinnosti požiadať o ďalšie skutkové tvrdenia, je potrebné uviesť, že ide o možnosť súdu, nie jeho povinnosť. Túto možnosť nemožno stotožňovať s výsluchom žalovanej, ktorý mal podľa žalobcu súd vykonať. Výsluch žalovanej je dôkazným prostriedkom, ktorý má dokázať už prednesené tvrdenia. Ak by teda aj súd postupoval podľa § 150 ods. 2 CSP a požiadal o doplnenie tvrdení, nedialo by sa tak výsluchom žalovanej. Dôkaz výsluchom žalovanej ako osobitným dôkazným prostriedkom, nebol nikdy zo strany žalobcu navrhnutý, preto súd nemal povinnosť ani dôvod ho vykonávať. Rovnako nesprávne si žalobca vykladá ustanovenie § 181 ods. 4 CSP. Civilný sporový poriadok zakotvuje iba možnosť súdu poskytnúť dodatočnú lehotu na prednesenie rozhodujúcich skutkových tvrdení a označenie dôkazov na ich preukázanie. Uvedené ustanovenie neukladá súdu poskytnutie dodatočnej lehoty, ani povinnosť. Neukladá súdu povinnosť posudzovať, či strana je, či nie je schopná predniesť tvrdenia a označiť dôkazy priamo na pojednávaní. Posúdiť túto schopnosť si musí samotná strana. Ak má za to, že svoju povinnosť predniesť tvrdenia a označiť dôkazy splniť nevie, môže súd požiadať o poskytnutie dodatočnej lehoty. Dôsledky neprednesenia ďalších tvrdení musí strana znášať sama. Súd má v zmysle ustanovení CSP rozsúdiť spor medzi stranami, t.j. má sa zaoberať iba tým, čo pred súd predostreú samotné strany. Súd nemá sám iniciatívne vyšetrovať a zisťovať skutkový stav a tým si vytvárať samotný spor. Pokiaľ ide o tvrdenia žalobcu uvedené v časti III odvolania, ide o prostriedky procesného útoku uplatnené v odvolacom konaní v rozpore s ustanovením § 366 CSP. Z dôvodu právnej istoty žalovaná popiera všetky tvrdenia žalobcu uvedené v tejto časti odvolania. O svojich rodičov sa starala, kým vládala. Každý týždeň cez víkend k nim chodila oprať, navariť, ožehliť. Situácia sa síce zmenila, avšak z dôvodu zdravotného stavu žalovanej, ktorý jej nedovoľuje žiadnu fyzickú námahu. Dlhodobo chodí k špecialistom na vyšetrenia chrbtice, a takisto na vyšetrenia a kontroly k ortopédovi, ktorý jej zakázal akúkoľvek fyzickú námahu. Opakovane sa snažila o komunikáciu so svojou matkou ako aj samotným žalobcom. Je to však žalobca, kto komunikácii žalovanej s jej matkou bráni a kto sťažuje vzájomnú komunikáciu žalovanej a žalobcu. Žalobca používa proti žalovanej psychický nátlak a to spolu s dcérou žalovanej, núti ju, aby sa rozišla s jej partnerom. Atmosféru nenávisti navodzuje žalobca spolu s dcérou žalovanej aj tým, že neustále obviňujú a ohovárajú partnera žalovanej. Žalovaná však voči žalobcovi ani svojej dcére nenávisť necíti, hoci je nešťastná z toho, ako sa k nej správajú. Dôsledkom žalobcovho nátlaku a hrubého správania voči žalovanej, ktoré prezentoval najmä v telefonických rozhovoroch v roku 2013 a 2014 bolo, že v roku 2014 po jednom telefonáte s ním, v ktorom sa k žalovanej správal mimoriadne hrubo, žalovaná psychicky skolabovala a bola odvezená na pohotovosť na Polikliniku Antolská v Bratislave, kde ju chceli hospitalizovať. Od tohto momentu pravidelne chodí na konzultácie k psychiatričke MUDr. R., ktorá jej odporučila prerušiť telefonický kontakt so žalobcom, aj so svojou dcérou. Pokiaľ ide o žalobcom tvrdený priebeh smútočného obradu a kar v roku 2014, tento sa nezakladá na pravde. Žalovaná normálne komunikovala so svojou matkou, napokon aj v momente, keď matke prišlo nevoľno, jej pomáhala. Pokiaľ komunikácia so žalobcom bola

obmedzená, bolo tomu tak iba z dôvodu, že žalobca o ňu nejavil záujem. Pokiaľ súd zamietol žalobu z dôvodu neunesenia povinnosti tvrdenia a dôkazného bremena zo strany žalobcu, rozhodol v súlade s priebehom konania v zmysle zákona a teda správne. Súd správne posúdil nárok žalobcu ako premlčaný, čo je vzhľadom na nesplnenie povinnosti podľa článku 8 CSP zo strany žalobcu a vzhľadom na viazanosť súdu skutočnosťami, ktoré vyšli najavo, v konaní druhoradé. Navrhla rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť a priznať jej náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

5. Žalobca k vyjadreniu žalovanej uviedol, že poukazuje na § 1 OSP, podľa ktorého OSP upravuje postup súdu a účastníkov v občianskosúdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov. V danom prípade nemožno hovoriť o rovnakom postavení účastníkov, o rovnakých šanciach v konaní, o rovnosti zbraní, pokiaľ iba jedna strana má advokáta a druhý vzhľadom na svoj vek a zdravotný stav si správne neuvedomuje situáciu. Súd porušil aj ustanovenie § 150 ods. 2 CSP z tých istých dôvodov, z jeho návrhu ako aj z výpovede na súde vyplynulo, že výsluch žalovanej považuje za dôležitý a nevyhnutný. Preto mal súd žalovanú predvolať, nakoľko bolo nevyhnutné vykonať jej výsluch. Takisto bolo porušené ustanovenie § 181 ods. 4 CSP. Vzhľadom na svoj vek a zdravotný stav nebol schopný predniesť podstatné a rozhodujúce tvrdenia, označiť alebo predložiť dôkazy na ich preukázanie. T.č. má 90 rokov a zlý zdravotný stav. Ako dôkaz predkladá lekárske správy od MUDr. K., MUDr. T., Doc. K., CSc.. Odvolaním vytyka súdu porušenie príslušných procesných ustanovení v dôsledku ktorých súd nekonal v súlade so zákonom. Aj z toho dôvodu je jeho rozhodnutie nesprávne a prinajmenšom predčasné, navrhol ho zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie. K vyjadreniu opätovne predložil preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, vydaný žalobcovi v máji 2012, doložil potvrdenie od neurológa MUDr. X. P., PhD. zo dňa 24.11.2016, výsledok histologického vyšetrenia z februára 2007, lekársky nález manželky žalobcu od reumatológa zo dňa 8.9.2010, lekársky nález žalobcu od angiológa MUDr. T. zo dňa 14.8.2009, potvrdenie, že žalobca na Obvodnom oddelení policajného zboru v Trnave dňa 5.10.2016 vykonal oznámenie o tom, že D. X. ho v telefonáte sloвне napadol.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, pretože rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny.

7. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp.zn. 16C/1/2016 je určenie vlastníckeho práva žalobcu v podiele 1/2 k nehnuteľnostiam v katastrálnom území W., zapísaným na LV č. XXXX ako parcele registra C - parcela č. 2407 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 369 m², parcela č. 2408 - záhrady o výmere 602 m², dom číslo súpisné XXXX na parcele č. 2407 a to titulom vrátenia daru.

8. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba v celom rozsahu zamietnutá z dôvodu neunesenia dôkazného bremena žalobcom ako aj z dôvodu premlčania nároku.

9. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobou uplatneného nároku a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia, tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odvolací súd odkazuje na písomné vyhotovenie napadnutého rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty žalobcu nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchyliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie a k odvolacím argumentom žalobcu uvedeným v odvolaní odvolací súd dodáva nasledovné:

10. Odvolateľ v odvolaní namietal, že súd porušil ustanovenie § 5 ods. 1 OSP neupozornil žalobcu, že sa jedná o komplikovaný právny spor, a neodporučil mu zvolenie advokáta s prihliadnutím aj na to, že od 1.7.2016 bude platiť nový Civilný sporový poriadok, takže za tejto situácie v danom prípade

nemožno hovoriť o rovnakom postavení účastníkov. Odvolací súd dodáva, že z § 5 OSP platného v čase začatia konania nevyplýva povinnosť poučiť stranu konania o možnosti zvoliť si advokáta. Zastúpenie advokátom je upravené v § 25 OSP. Zastúpenie advokátom bolo v OSP ponechané na vôli účastníka. V ustanovení § 25 nie je upravená poučovacia povinnosť súdu. Táto bola upravená v čase podania žaloby v § 30, podľa ktorého, účastníka, ktorý požiada o ustanovenie advokáta, u ktorého sú predpoklady, aby bol oslobodený od súdnych poplatkov, súd odkáže na Centrum právnej pomoci. O tejto možnosti súd účastníka poučí. V danom prípade sa však o prípad, v ktorom by žalobca požiadal o ustanovenie advokáta a navyše boli by ňo predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, nejednalo. V priebehu konania od 1.7.2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015. Po jeho účinnosti súd zaslal obom stranám sporu poučenie podľa Civilného sporového poriadku, ktoré obsahovalo aj ustanovenie § 160 CSP o práve zvoliť si advokáta. Toto poučenie strany sporu obe prevzali v júli 2016. Žalovaná následne 27.9.2016 splnomocnila svojim zastupovaním JUDr. Arendackého. Žalobca nikoho nespĺnomocnil. Takže poučovaciu povinnosť si súd v tomto konaní riadne splnil, keď včas poučil obe zmluvné strany o práve zvoliť si advokáta, čo žalovaná aj využila, keď do tohto poučenia nemala právneho zástupcu, vyjadrenie k žalobe zaslala sama. K ďalšej odvolacej námietke, že súd nevy počul žalovanú, odvolací súd uvádza, že výsluch žalovanej žalobca nenavrhol. Navrhol iba vykonať znalecké dokazovanie znalcom psychiatrom, za účelom zistenia psychického a duševného stavu žalovanej. S nevykonaním žalobcom navrhnutého dôkazu sa súd prvej inštancie riadne a správne vysporiadal. Pokiaľ sa týka namietanej skutočnosti, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, tak žalobca ani v odvolaní neuviedol relevantné skutočnosti opodstatňujúce zmenu záveru súdu prvej inštancie, keď nepreukázal pred súdom prvej inštancie správanie žalovanej, ktoré by hrubo porušovalo dobré mravy. Jediná tvrdená skutočnosť žalobcom bola tá, že v priebehu 7 rokov žalovaná žalobcu nenavštevuje, neposkytuje mu starostlivosť. Bez ďalšieho nie je možné toto považovať za veľký nevďak zo strany žalovanej, ktorá navyše počas darovania bola maloletá, takže predmetnú nehnuteľnosť vlastní už 38 rokov a naopak, žalovaná preukázala, že nie je schopná starostlivosť žalobcovi poskytovať vzhľadom na svoj zlý zdravotný stav a aj pre správanie žalobcu, z ktorého má psychické problémy. Poslednou námietkou žalovaného v odvolaní bol nesúhlas s tým, že nárok je premlčaný, keď žalobca uviedol, že začiatok premlčacej doby je potrebné počítať od momentu, kedy skončilo správanie sa žalovanej voči žalobcovi a jeho manželke, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Toto nevhodné správanie trvalo v čase podania žaloby a trvá až dodnes a neskončilo sa v lehote troch rokov pred podaním žaloby. Odvolací súd s takýmto názorom na počítanie premlčania vo veci vrátenia daru nesúhlasí. Trojročná premlčacia doba podľa § 101 O.z. pre uplynutie práva na vrátenie daru v prípade, kedy k hrubému porušeniu dobrých mravov došlo sústavným opakovaným porušovaním dobrých mravov začína plynúť od okamihu, keď správanie obdarovaného dosiahlo intenzity správania hrubo porušujúceho dobré mravy, teda od okamihu, keď sa právo darcu mohlo vykonať po prvý raz podaním žaloby na súde. Ak je úvaha o naplnení dôvodov pre vrátenie daru založená na dlhodobom sústavnom porušovaní dobrých mravov, potom pre začiatok plynutia premlčacej doby nemôže byť rozhodné, či a ako dlho trvali podmienky pre uplatnenie práva, pretože premlčacia doba začala plynúť dňom, kedy prvýkrát boli naplnené zákonné podmienky pre začiatok jej behu a ďalšie trvanie týchto podmienok je z hľadiska premlčania nerozhodné. Takže úvaha odvolateľa v odvolaní o začatí plynutia premlčacej doby je nesprávna.

11. Vzhľadom k všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam tak odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie napadnutý odvolaním je vecne správny, preto ho podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

12. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP, za použitia ustanovenia § 255 ods. 1 CSP, keď v odvolacom konaní úspešnej žalovanej priznal nárok na ich náhradu.

13. Uvedený rozsudok bol v senáte prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).